

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Marit Samuelsen
Arkivsaksnr.: 19/1409

Arkiv: 232

Sign:

Dato:

Utvalg:

Formannskapet
Kommunestyret

04.05.2020

SØKNAD OM FRITAK / REFUSJON AV EIENDOMSSKATT SLÅGSTEMMEN BARNEHAGE – gnr. 43, bnr. 553

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Karmøy kommunestyre gir Slågstemmen barnehage, gnr. 43 bnr. 553, fritak for eiendomsskatt etter eiendomskatteloven § 7 a).
2. Fritaket gis for perioden 1.1.2018-31.12.2020. Videre fritak vurderes i årlige budsjettvedtak.

SAKSFRAMSTILLING

Bakgrunn for saken

Eiendomsskattekontoret har mottatt søknad fra Slågstemmen barnehage SA i Skudeneshavn om fritak for eiendomsskatt. Søker viser til at andre foreldre-eide barnehager på Karmøy har fått refundert eiendomsskatt.

Vedtekter for Slågstemmen barnehage er vedlagt søknaden. Der fremkommer det at dette er en foreldre eid-, null profitt barnehage og virksomheten har et ideelt (ikke økonomisk) formål.

Vedlegg 1 : Søknad om refusjon for eiendomsskatt

Fakta

Vedtekter

Utklipp fra Slågstemmen barnehage SA sine vedtekter som kan ha betydning for vurdering av søknaden:

- Slågstemmen Barnehagen SA er et andelslag
- Andelslagets formål er å eie og drive barnehage i Skudeneshavn til beste for andelshavere.
- Virksomheten har et ideelt (ikke økonomisk) formål.
- Andelslaget er åpent for foreldre/foresatte som har plass i barnehagen. Når foreldre/foresatte har akseptert tilbud om plass plikter de å kjøpe en andel for hver plass som er akseptert. Utover kjøp av andel foreligger det ingen plikt til å betale medlemskontigent i andelslaget.
- Hver andel lyder på kr. 500,-. Andelsinnskuddet forrentes ikke.
- Årsoverskuddet skal godskrives egenkapitalen i andelslaget.
- Ved oppløsningen skal lagets gjeld først dekkes. Deretter skal andeler utbetales. Blir det midler til overs, skal disse tilfalle en annen samvirkebarnehage primært i samme skolekrets og i henhold til avviklingsstyrets valg og beslutning. Denne bestemmelsen kan ikke endres uten samtykke fra Karmøy kommune.

Det vises for øvrig til barnehagens vedteker i sin helhet i vedlegg 2.

Brønnøysundsregisteret

Slågstemmen barnehage er registrert med organisasjonsform samvirkeforetak.

Formål : Eie og drive Skudeneshavn Andelsbarnehage i Karmøy kommune

Stiftelsesdato : 25.6.2001

Virksomhet/art/bransje : Heldags barnehage, 3 avdelinger

Vedlegg 3: Utskrift fra Brønnøysundsregisteret

Rettskilder / roller og oppgavedeling

Det er vedtatt i kommunen at det skal skrives ut eiendomskatt på «faste *eigedomar i heile kommunen*»- i tråd med eiendomsskatteloven § 3 a). Fritak for eiendomskatt må derfor ha særskilt hjemmel.

I eiendomsskatteloven § 5 finner vi hvilke eiendommer som skal ha fritak:

Fri for eiendomskatt er:

- a) Eigedom som staten eig, så langt
 - eigedomen vert nytta av Kongen eller kongehuset, Stortinget eller Regjeringa
 - eigedomen vert nytta til kulturelle føremål, slik som idrettsanlegg, musé, teater, skulpturar m.v.
 - eigedomen har historisk bygg eller anlegg
 - eigedomen vert nytta av Forsvaret til forsvarsanlegg, avgrensa leirområde eller militært øvingsområde
 - eigedomen tilhører staten sine samferdselsforetak så langt dei tener ålmennyttige føremål
 - eigedomen er vassfall, fabrikk eller anna føretak som staten eig og som tener ålmennyttige føremål
- b) Eigedom som høyrer til jernvegar til ålmenn bruk, så langt og så lenge eigedomen vert nytta i verksemda.
- c) Kyrkjer.
- d) Eigedomar som kommunen sjølv eig.
- e) Legasjons- og konsulateigedomar som ein annan stat eig, når den andre staten fritak norsk eigedom for tilsvarende skatt hjå seg.
- f) Eigedom som statens lufthamnselskap eig, i same omfang som fritaket for statens eigedom etter bokstav a femte strekpunkt.
- g) Eigedom som helseforetak eig, i same omfang som fritaket for statens eigedom etter bokstav a sjette strekpunkt.
- h) Eigedom som vert driven som gardsbruk eller skogbruk, herunder gartneri og planteskule tilknytt slik drift.
- i) Ikkje utbygde delar av Finnmarkseiendommen sin grunn i Finnmark fylke. Dette fritaket gjeld likevel ikkje tomteareal, jamvel om arealet ikkje er utbygd enno.
- j) Område som er vedteke verna som nasjonalpark eller naturreservat i medhald av lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Fritaket gjeld også for område verna som nasjonalpark eller naturreservat etter den tidlegare lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern. Fritaket gjeld ikkje bygning med tomt og tomteareal, jamvel om arealet ikkje er utbygd enno.
- k) Lavproduktiv grunneigedom som staten eig direkte eller indirekte, så langt den tener ålmennyttige føremål. Fritaket gjeld ikkje bygning med tomt og tomteareal, jamvel om arealet ikkje er utbygd enno.

Utover de obligatoriske fritakene i eiendomsskatteloven § 5, er kommunen gitt mulighet til å fritta visse type eiendommer men hjemmel i eiendomsskatteloven § 7:

- a) Eigedom åt stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna kommunen, eit fylke eller staten.
- b) Bygning som har historisk verdi.
- c) Bygning som heilt eller i noko mon vert nytt til husvære. Fritaket kan gjelda i opptil 20 år frå den tida bygningen vart ferdig. Formannskapet eller det utvalget som er nevnt i kommuneloven § 10, kan få fullmakt til å avgjerda einskildsaker om skattefritak.
- d) Bygning og grunn i visse luter av kommunen.

For årene 2015-2020 har kommunestyret vedtatt å fritta eiendomskatt for eiendommer som eies av «*stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller*

staten», jf. esktl. § 7 a). Det er fritak etter denne paragraf som kan være aktuelt for barnehagen.

I tillegg har kommunestyret fra år 2020 vedtatt å fritta «*Bygning som har historisk verdi*», jf. esktl. § 7 b). Dette fritaket har kommunestyret vedtatt å begrense til bygninger som er fredet av Riksantikvaren.

Problemanalyse

For å fritta eiendommer for eiendomsskatt etter eiendomsskatteloven § 7 a): «*stiftingar eller institusjonar som tek sikte på å gagna ein kommune, eit fylke eller staten*», må visse krav være oppfylt :

- **Krav om direkte eierskap**

Eiendommen må eies direkte av "*stiftingar eller institusjonar*"- det er ikke tilstrekkelig med disposisjonsrett til eiendommen for å kunne fritta etter bestemmelsen.

- **Krav til hva som inngår i lovens uttrykk «stiftingar eller institusjonar»**

Finansdepartementet har uttalt i brev av 12.juni 2003 til en annen kommune at «stiftingar eller institusjonar» har vært antatt å dekke alle typer juridiske personer hvor ingen har direkte eierinteresser, herunder foreninger.

Videre er det etter Finansdepartementets syn, i brev 12.juni 2003 (Utv. 2003 s.1190), uttalt at det ikke er meningen at bestemmelsen skal brukes på fysiske personer, enkeltmannsforetak eller ansvarlige selskaper med fysiske personer som deltakere, da de ikke kan regnes som «*stiftingar eller institusjonar*» etter loven. Etter Finansdepartementets uttalelse kan alle typer juridiske personer, hvor ingen har direkte eierinteresser, herunder foreninger, fritas.

- **Krav til virksomheten**

Eiendomsskattelova § 7 a) oppstiller krav om at stiftelsen eller institusjonen må drive en virksomhet som er til fordel for kommunen, et fylke eller staten.

Etter Finansdepartementets oppfatning må spørsmålet om hva som skal anses som slik virksomhet baseres på en konkret helhetsvurdering. Ved denne vurderingen må en blant annet se hen til :

1. om stiftelsen/institusjonen utfører oppgaver som ellers måtte ivaretas av det offentlige
2. om stiftelsen/institusjonen har til formål å gå med overskudd
3. om stiftelsen/institusjonen deler ut utbytte til sine medlemmer
4. finansieringen av stiftelsen/institusjonen

I tillegg uttaler Einar Harboe i Eiendomsskatt, Kommentirutgave, 2.utgave 2004 :
«Eiendommer tilhørende institusjoner som utfører funksjoner som det naturlig tilligger det offentlige (kommuner, fylket eller staten) å ta seg av, kan fritas.»

Vurdering

Vurdering - Direkte eierskap

Eiendommen må eies direkte av "stiftingar eller institusjonar" - det er ikke tilstrekkelig med disposisjonsrett til eiendommen for å kunne fritas etter bestemmelsen.

I dette tilfellet er tinglyst eier Slågstemmen Barnehage SA, mens Karmøy kommune som har obligatorisk fritak etter esktl. § 5 d, er registrert som bortfester av grunnen.

-Søknaden fra barnehagen anses å havne innenfor krav til direkte eierskap.
Barnehagen er eid av Slågstemmen barnehage SA, vilkåret om direkte eierskap anses oppfylt.

Vurdering - Stiftelse eller institusjon

Lovens ordlyd er ganske klar på dette punkt; eieren av eiendommen det søkes fritak for, må være en stiftelse eller institusjon. Det kan for øvrig tenkes helt spesielle tilfeller hvor fritak likevel kan gis. Harboe nevner i sin kommentarutgave til eiendomsskatteloven (2.utgave, side 74-75) et tilfelle hvor en eiendom tilhørende en bedrift for yrkeshemmede (organisert som aksjeselskap) kunne fritas, med den begrunnelse at virksomheten ikke hadde erverv som formål (formålet var å aktivisere de ansatte). Harboe uttaler også samme sted at «(...) med vilkår om at vedkommende eiendom skal eies av en stiftelse eller institusjon, kan eiendommen som eies av et aksjeselskap vanskelig fritas for eiendomsskatt.»

Finansdepartementet (Fin) har uttalt at foretak av privatøkonomisk natur ikke kan fritas med hjemmel i bestemmelsen i eiendomsskatteloven § 7a) (Utv. 1979 s.174).

-I dette tilfellet er eiendommen fullt ut eiet av et samvirkeforetak/andelslag.
Formålet er å eie og drive barnehagen i Skudeneshavn til beste for andelshavere (foreldre). Virksomheten har et ideelt (ikke økonomisk) formål. Lovens vilkår om at eiendommen må være eid av en «stiftelse eller institusjon anses derfor å være oppfylt».

Vurdering – Virksomheten

- *Om stiftelsen/institusjonen utfører oppgaver som ellers måtte ivaretas av det offentlige*
Lovens ordlyd er klar på at fritak for eiendomsskatt kan gis til virksomheter som tjener allmennyttig formål og ivaretar samfunnsfunksjoner som må ivaretas av det offentlige.

I denne sammenheng vises det til lov av 17. juni 2005 nr. 64 (Barnehageloven) § 8, 2.ledd hvor det fremkommer at kommunen har plikt til å tilby plass i barnehage til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommune.

-Søknaden havner dermed i utgangspunktet innenfor lovens ordlyd på dette punktet. Vilkåret om at stiftelsen/institusjonen må utføre oppgaver som ellers måtte ivaretas av det offentlige, anses følgende for å være oppfylt.

- *Om stiftelsen/institusjonen har til formål å gå med overskudd*

Barnehagen har nedfelt i sine vedtekter at virksomheten har et ideelt, ikke økonomisk formål. Årsoverskudd skal godskrives egenkapitalen i andelslaget. Ved oppløsningen skal lagets gjeld først dekkes. Deretter skal andeler utbetales. Blir det midler til overs, skal disse tilfalle en annen samvirkebarnehage primært i samme skolekrets og i henhold til avviklingsstyrets valg og beslutning. Denne bestemmelsen kan ikke endres uten samtykke fra Karmøy kommune.

-Barnehagens vedtekter om at virksomheten har et ideelt, ikke økonomisk formål tilsier at søknaden havner innenfor de krav som er satt for å kunne gi fritak etter eiendomsskatteloven § 7 a).

- *Om stiftelsen/institusjonen deler ut utbytte til sine medlemmer*

I barnehagens vedtekter finner vi at andelsinnskudd forrentes ikke.

-Barnehagens vedtekter om at andelsinnskudd ikke forrentes, tilsier at søknaden havner innenfor de krav som er satt for å kunne gi fritak etter eiendomsskatte-loven § 7 a).

- *Finansieringen av stiftelsen/institusjonen*

Barnehagen er en foreldre-eid barnehage. Andelslaget er åpent for foreldre/foresatte som har plass i barnehagen. Når foreldre/foresatte har akseptert tilbud om plass plikter de å kjøpe en andel for hver plass som er akseptert.

-Nevnte finansiering gjennom foreldrenes/foresattes kjøp av andeler, anses ikke å være til hinder for å gi eiendommen fritak etter esktl. § 7 a).

Likebehandling

Søker viser til at andre foreldre-eide barnehager på Karmøy har fått refundert eiendomsskatt. Likebehandling er vesentlig i vurdering om fritak for eiendomsskatt.

Barnehager med tilsvarende formål, organisering og struktur er tidligere gitt fritak i kommunen når vilkårene i eiendomsskatteloven § 7 a) er oppfylt.

Økonomi

Eiendomsskattetaksten for Slågstemmen barnehage som ligger på gnr. 43, bnr. 553 er kr. 3 968 000. Dette gir en årlig eiendomsskatt på kr. 27 776,-.

Det søkes om å få refundert eiendomsskatten fra om med år 2018. Ved et eventuelt fritak for årene 2018-2020 vil samlet mindreinntekt for kommunen i eiendomsskatt utgjøre kr. 83 328,-.

Forslag til løsning

Etter en helhetsvurdering av barnehagen i forhold til de krav som er oppstilt i eiendomsskattelova § 7 a), anbefaler rådmannen at søknaden innvilges.

Dette er også i tråd med fritak som kommunen har gitt tidligere for barnehager med tilsvarende formål, organisering og struktur.

Rådmannens kommentarer:

Et krav i forhold til fritak for eiendomsskatt er at like eiendommer skal behandles likt, med mindre saklige grunner tilsier ulik behandling. I dette tilfellet finner ikke rådmannen saklige grunner som tilsier ulik behandling i forhold til tilsvarende barnehager. Dette er barnehager som drives med et ideelt, ikke økonomisk formål og der øvrige krav etter eiendomsskatteloven § 7 a) er oppfylt.

Rådmannens konklusjon:

Rådmannen anbefaler kommunestyret å fatte vedtak som foreslått på første side.

Rådmannen i Karmøy, 20.03.2020

Vibeke Vikse Johnsen

Sign.

Oversikt over vedlegg :

1. Søknad om refusjon for eiendomsskatt
2. Vedtekter Slågstemmen barnehage SA
3. Utskrift fra Brønnøysundsregisteret

